

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічерда

Одеса

ОНМедУ

2023

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2023

УДК 61:378(043.2)

3-12

Відповідальна за випуск — д. е. н., доц. В. І. Борщ

Редакційна колегія:

В. Г. Марічереда, д. мед. н., проф.,
С. Г. Котюжинська, д. мед. н., проф.,
Л. М. Унгурян, д. фарм. н. проф.
Т. В. Чабан, д. мед. н., проф.,
А. І. Гулюк, д. мед. н., проф.
І. П. Анненкова, д. пед. н., доц.,
В. І. Борщ, д. е. н., доц.
Е. С. Бурячківський, к. мед. н., доц.,
Н. Л. Кусик, к. е. н., доц.,
К. М. Усиченко, к. мед. н.,
Ю. Ю. Петровський, к. мед. н.

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Одеського національного
медичного університету МОЗ України
Протокол № 3 від 31.01.2023 р.*

Забезпечення якості освіти у вищій медичній школі :
3-12 наук.-метод. міжуніверситет. конф. з міжнар. участю.
Одеса, 18–20 січня 2023 року : матеріали конф. / за ред.
д. мед. н., проф. В. Г. Марічереда. [Електронне видання]. –
Одеса : ОНМедУ, 2023. – 616 с.
ISBN 978-966-443-123-8

Матеріали конференції, присвяченої забезпеченню якості освіти у вищій медичній школі, містять тези доповідей учасників.

УДК 61:378(043.2)

ISBN 978-966-443-123-8

© Одеський національний
медичний університет, 2023

процес інноваційних технологій навчання, які є новими скоріше для викладачів, ніж для учнів. Інтегрування можливостей AR та VR в освіту може вдосконалити процес навчання для візуального сприйняття необхідної інформації, що підвищить зацікавленість учнів у досягненні вищих результатів у навчанні та здобутті якісної освіти.

Список літератури

1. Adobe-Babich N. “How VR in Education Will Change How We Learn and Teach”, 2019. – URL: <https://xd.adobe.com/ideas/principles/emerging-technology/virtual-reality-will-change-learn-teach/>
2. Virtual reality supporting student learning. URL: <https://elearning.tki.org.nz/Teaching/Future-focused-learning/Virtual-reality>.

Лебедюк Михайло Миколайович,

доктор медичних наук,
професор кафедри дерматології та венерології

Ковтун Лариса Олександрівна,

кандидат медичних наук,
доцент кафедри дерматології та венерології

Ашаніна Ірина Володимирівна,

кандидат медичних наук,
доцент кафедри дерматології та венерології

КУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ — ФУНДАМЕНТ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ У МАЙБУТНЬОМУ

Одеський національний медичний університет

Коли знаєш, що робиш, завжди виходить.
It always works, when you what you're doing.

Річард Бах

На долю освіти в Україні, зокрема й вищої, випали важкі випробування, спочатку пандемія COVID-19, потім боротьба вільної України за свою незалежність та свободу, за відстоювання європейських, людських цінностей.

Якщо пандемія COVID-19 відходить у минуле, то війна в Україні торкається всієї структури подачі навчальної інформації для учнів, що у свою чергу відбивається на виробленому алгоритмі надання навчальних матеріалів [1].

Одеський регіон — це багатонаціональний конгломерат у минулому, теперішньому та, безперечно, у майбутньому. Представники різних національностей, можна навіть сміливо сказати всього цивілізованого світу, здобували та здобувають освіту у вищих навчальних закладах Одеського регіону, не винятком є і Одеський національний медичний університет [2].

На сучасному етапі в ситуаціях, що постійно змінюються, невизначеності, нестабільності виникли нові умови для впровадження та формування навчальних матеріалів, що базуються на комплексному підході, зокрема на культурній компетентності особистості у вищому навчальному процесі.

Щоб навчати культурно компетентних лікарів, викладачі вищих медичних шкіл самі мають бути культурно компетентними.

Термін «культурна компетентність» широко використовується для забезпечення культурних навчальних програм та навчання у медицині [3].

Культурна компетентність — це комбінація знань, поведінки, політичних та суспільних поглядів, які працюють разом у системі, організації чи серед спеціалістів, щоб забезпечити успішну міжкультурну роботу.

Вперше цей термін був використаний Кросом у 1989 році. З того часу вчені намагаються визначити цей термін з різних точок зору, пропонуючи основні провідні властивості культурної компетентності, а саме: культурну поінформованість, культурні знання, культурні навички, культурну чутливість, культурну взаємодію та культурне розуміння [4].

Деякі дослідники поділяють компоненти культурної компетентності на три взаємозалежні напрямки: афективний, когнітивний, поведінковий [5].

Афективний напрямок культурної компетенції належить до самомотивації та готовності досліджувати нові культурні ідеї.

Когнітивний напрямок забезпечує свідому та самостійну оцінку перспектив, а також поступове придбання культурної інформації та її вплив на забезпечення здоров'я та здорової поведінки.

Поведінкова сфера культурної компетентності включає ефективну комунікацію та інші поведінкові здібності, навички.

В даний час вченими пропонуються різні атрибути культурної компетентності, однак її кінцева мета полягає у підвищенні рівня кваліфікації у професійній сфері для викладачів та збільшення сукупності знань, практичних навичок та умінь для студентів [6].

Культурна компетентність у медицині тісно пов'язана з багатьма медичними предметами, що ґрунтуються на цінностях, таких як клінічна комунікація, професіоналізм та міждисциплінарна освіта.

Міждисциплінарний внесок сприяє всебічному та взаємопов'язаному навчанню, оскільки кожна медична дисципліна пропонує різну перспективу для розуміння та культурно прийнятне обслуговування [7].

На кафедрі дерматології та венерології Одеського національного медичного університету для збільшення, розвитку знань та умінь у студентів-медиків у викладанні культурної компетентності фундаментальною основою є загальні педагогічні методи, що включають дидактичний компонент та заохочують активну участь студентів у тематичних дослідженнях та групових дискусіях [8], [9]. Слід зазначити, величезну роль для надання навчальних матеріалів впливає активна участь самих вчителів вищої школи, зацікавленість дисципліною студентів, а також наявні ресурси, зокрема й клінічні бази.

Своєрідність, різнобічність, поширеність шкірних і венеричних захворювань зумовлює важливість розроблення моделей культурної компетенції в цій дисципліні. Компетентнісно-орієнтовані моделі освіти, що використовуються на кафедрі дерматології та венерології, такі: викладач-викладач, викладач-студент, студент-студент, викладач-пацієнт, викладач-студент-пацієнт, студент-пацієнт.

Дерматологія та венерологія важливі розділи медичної науки, вони відіграють значущу роль у формуванні світогляду, етичних поглядів. Адже шкірні та венеричні хворі — це своєрідні, специфічні, відмінні один від одного психологічно, пацієнти.

Дерматологічний хворий, особливо той, що страждає на хронічний рецидивуючий дерматоз тривалий час, психоемоційно не стійкий, дослухається до кожного слова й жесту лікаря, сподіваючись повністювилікуватися від своєї недуги. У пацієнта виникає зворотний взаємозв'язок між психічним і соматичним здоров'ям. Тому для нього важливі тільки позитивні дії з боку медиків.

Венеричний хворий, найчастіше «виверткий» хворий, якій може приховувати джерело свого зараження, кількість статевих контактів,

інколи не надає особливої уваги своєму захворюванню, бо багато захворювань, які передаються статевим шляхом, на ранніх етапах свого розвитку не мають активних симптомів. Унаслідок цього лікар повинен під час спілкування з венеричним хворим акцентувати увагу на наслідках статевих інфекцій та їхній профілактиці, для цього потрібно завоювати довіру пацієнта.

Виходячи з вищевикладеного, можна зробити висновок, що культурна компетентність у медицині — це частина клінічної освіти. І хочеться долучитися до висловлювання комітету з медичної освіти США: «вчителі та студенти повинні демонструвати розуміння того, як люди багатьох культур і систем переконань сприймають здоров'я і хвороби, реагують на різні симптоми захворювань і методи їх лікування» [10].

Таким чином культурна компетентність балансує між знаннями, досвідом, чуйністю, співчуттям, упевненістю в собі, емоційною стабільністю.

Список літератури

1. Ковтун Л. О., Грищук М. І., Дзулят-Лешневська І. С. Особливості навчання студентів-медиків в умовах воєнного стану. *Перспективи та інновації науки*. 2022. № 11 (16). С. 67–79. URL : <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/2689/2696>
2. В українських вишах навчаються 76,5 тис. іноземних студентів, майже 50 % — на медичних спеціальностях. *ua.interfax.com.ua*, 2021. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/general/746934.html>
3. George R. E. Exploration of cultural competency training in UK healthcare settings: A critical interpretive review of the literature. *Divers. Equal. Health Care*. 2015 doi: 10.21767/2049-5471.100037
4. Cross T. L. Towards a Culturally Competent System of Care: A Monograph on Effective Services for Minority Children Who Are Severely Emotionally Disturbed. 1989. URL: <https://spu.edu/-/media/academics/school-of-education/Cultural-Diversity/Towards-a-Culturally-Competent-System-of-Care-Abridged.ashx>
5. Liu J., Gill E., Li S. Revisiting cultural competence. *Clin. Teach*. 2021. 18. Pp. 191–197. doi: 10.1111/tct.13269
6. Srivastava R. The Healthcare Professional's Guide to Clinical Cultural Competence. Amsterdam: Elsevier Health Sciences. 2007
7. Betancourt J. R. Cross-cultural medical education: conceptual approaches and frameworks for evaluation. *Acad. Med*. 2003. 78. Pp. 560–569. doi: 10.1097/00001888-200306000-00004

8. Юрій Р. Ф., Ільїна-Стогнієнко В. Ю., Ковтун Л. О. Впровадження інноваційних методів навчання при підготовці майбутніх лікарів. Інноваційна педагогіка. 2022. Вип. 48. Т. 2. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2022/48/part_2/21.pdf

9. Мазур Л. А. Методи та підходи в навчальній діяльності у вищих медичних навчальних закладах. *Матеріали наук.-практ. конф. «Сучасні методичні технології керування навчальним процесом у вищих медичних навчальних закладах»*. Вінниця, 2018. 102 с.

10. Liu J., Miles K., Li S. Cultural competence education for undergraduate medical students: An ethnographic study. Centre for Education, Faculty of Life Sciences and Medicine, King's College London, United Kingdom. 2022.

Лотиш Надія Григорівна,
кандидат медичних наук, доцент
доцент кафедри педіатрії № 3
з післядипломною підготовкою

Кравченко Тетяна Юріївна,
кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри педіатрії № 3
з післядипломною підготовкою

Копійка Ганна Кузьмівна,
кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри педіатрії № 3
з післядипломною підготовкою

Васильченко Лілія Вікторівна,
кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри педіатрії № 3
з післядипломною підготовкою

ТАКСОНОМІЯ БЛУМА: ВИБІР АКТИВНОСТЕЙ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ ПОКРАЩАННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ У ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ОСВІТІ

Одеський національний медичний університет

Етап післядипломної освіти є надзвичайно значущим періодом у навчанні лікарів-інтернів медичного ЗВО.

Красилюк Леонід Іванович, Дехтяр Юрій Миколайович, Савчук Руслан Валерійович, Шостак Максим Володимирович, Виговська Надія Сергіївна РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ НА ПРИКЛАДІ КЛІНІЧНОЇ КАФЕДРИ ХІРУРГІЧНОГО ПРОФІЛЮ.....	512
Краснікова Світлана Олександрівна, Заборовська Світлана Віталіївна ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ	516
Лебедюк Михайло Миколайович, Ковтун Лариса Олександрівна, Ашаніна Ірина Володимирівна КУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ — ФУНДАМЕНТ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ У МАЙБУТНЬОМУ	518
Лотиш Надія Григорівна, Кравченко Тетяна Юріївна, Копійка Ганна Кузьмівна, Васильченко Лілія Вікторівна ТАКСОНОМІЯ БЛУМА: ВИБІР АКТИВНОСТЕЙ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ ПОКРАЩАННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ У ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ОСВІТІ.....	522
Мартинюк Олена Анатоліївна ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД	525
Нагачевська Світлана Анатоліївна ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ ОСОБИСТОСТІ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	529
Нетребчук Любов Миколаївна, Самойленко Тетяна Олександрівна ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	531